

Hoe het Forum on Stakeholder Confidence als platform dient om kennis over het vertrouwen van stakeholders in het beheer van radioactief afval op te bouwen en te delen

Het Forum on Stakeholder Confidence (FSC) werd in 2000 opgericht door het Radioactive Waste Management Committee (RWMC) van het NEA, en is vooral een lerende organisatie. Het FSC catalogeert en bespreekt diverse nieuwe en gebruikelijke benaderingswijzen voor het beheer van radioactief afval, inclusief opslag, vervoer en berging, door de betrokkenheid van de stakeholders te vergroten. “Stakeholder” wordt gedefinieerd als eenieder die belang heeft bij de besluitvorming over het beheer van radioactief afval. Door middel van het FSC trachten de leden hun rol als verantwoordelijke actoren in de reglementering en het beheer van radioactief afval te verbeteren en uiteindelijk de vooruitgang in hun thuisorganisaties te bevorderen. Het FSC bevordert het leren over stakeholderdialogoog en manieren om gedeeld vertrouwen, toestemming en goedkeuring van managementoplossingen te ontwikkelen. Het FSC biedt zijn interdisciplinaire leden een geschikte omgeving voor dialoog en uitwisseling, in een sfeer van wederzijds respect en leren. Het FSC werkt samen met lokale en nationale stakeholders om belangrijke thema’s van gemeenschappelijk belang te verkennen, de beste praktijken te bepalen, aanbevelingen te doen en rapporten te publiceren. Het FSC evalueert de informatie die het verkregen heeft in besprekingen, werkt conclusies uit en valideert ze, in samenwerking met de geïnteresseerden en met de hulp van academische onderzoekers om hetgeen het geleerd heeft te publiceren en zo schriftelijk vast te leggen. Samen onderzoeken de leden van het FSC manieren om een doeltreffende stakeholderdialogoog te verzekeren en om het vertrouwen in besluitvormingsprocessen te versterken.

Leden van het FSC

Overheidsambtenaren en toezichthouders, deskundigen in onderzoek en ontwikkeling, uitvoerders en vertegenwoordigers van industrieën uit achttien landen: België, Canada, de Tsjechische

Republiek, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Hongarije, Italië, Japan, Korea, Noorwegen, Rusland, Spanje, Zweden, Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

Activiteiten van het FSC

Nationale workshops

De nationale, landgeboden workshops en gemeenschapsbezoeken die het FSC organiseert, bieden feedback over de factoren die het stakeholdervertrouwen beïnvloeden op het vlak van het beheer van radioactief afval. Aan de workshops kunnen het nationale afvalbeheeragentschap en de veiligheidsoverheid deelnemen, alsook

vertegenwoordigers van niet-gouvernementele organisaties, lokale gemeenschappen en het grote publiek. Stakeholders in de landen die als gastheer optreden op deze workshops waarderen de kans die ze krijgen om in gesprek te treden met de internationale gemeenschap, als een middel om de dialoog te verbeteren en competenties op te bouwen.

Het gastland van de workshop bepaalt de belangrijkste gesprekstema's over het beheer van radioactief afval. De leden van het FSC leren er over de geschiedenis en de context van elke casestudy en luisteren er naar een brede waaier van stakeholders, die hun standpunten, acties en bezorgdheden met de andere deelnemers delen. In kleinere groepssessies kunnen de leden van het FSC de gaststakeholders vragen stellen, hun

standpunten beter begrijpen en ervaringen delen van hun eigen organisaties en hun eigen land. Na een nationale workshop worden de belangrijkste bevindingen samen met de presentaties in een verslag van de vergaderingen gepubliceerd. Het FSC onderzoekt dan verder de besproken thema's en de lessen die eruit geleerd moeten worden.

Tot dusver organiseerde het FSC workshops in tien landen:

- **Finland (2001):** Stapsgewijze besluitvorming met stakeholderbetrokkenheid
- **Canada (2002):** Maatschappelijke overwegingen en ontwikkelingskansen
- **België (2003):** Belangen, waarden en kennis in risicobeheer
- **Duitsland (2004):** Heroriëntatie van de siteselectiestrategie voor het beheer van radioactief afval
- **Spanje (2005):** Stakeholderinteracties tussen de lokale en nationale niveaus
- **Hongarije (2006):** Regionale ontwikkeling en gemeenschapssteun
- **Frankrijk (2009):** Bergingsinstallaties en gastregio's: samen de toekomst tegemoetgaan
- **Zweden (2010):** Effectieve realisatie van een bergingsinstallatie voor verbruikte splijtstof in Zweden: kansen grijpen
- **Tsjechische Republiek (2012):** Samen overleggen over de keuze van een site voor een geologische bergingsinstallatie: verwachtingen en uitdagingen in de Tsjechische Republiek
- **Zwitserland (2016):** Ontwikkeling van duurzame intergenerationele besluitvorming in het beheer van radioactief afval

SFOE, Zwitserland.

Presentatie van de resultaten van de besprekingen, mogelijk gemaakt door FSC-leden tijdens de 10e Nationale Workshop, Bern, Zwitserland.

Deelnemende jeugd op de 10e Nationale Workshop, Bern, Zwitserland.

Jaarlijkse meetings

De jaarlijkse meetings van het FSC in Parijs bestaan uit themasessies en besprekingen om na te denken over de ideeën die uit de nationale workshops naar voren zijn gekomen en het onderzoek uit te diepen. Naast de leden van het FSC nemen gewoonlijk ook maatschappelijke wetenschappers en academici deel aan de vergaderingen. Het FSC trekt lering uit deze

activiteiten en uit de studies en de vragenlijsten die uitgedeeld zijn aan de leden van het FSC. Het biedt een massa informatie aan diegenen die belang hebben bij het beheer van radioactief afval of bij een maatschappelijke dialoog op het algemene gebied van technologische besluitvorming.

Deelnemers aan de 17e Jaarlijkse Meeting van het FSC.

Vertrouwensfactoren

Het FSC heeft geleerd dat een aantal factoren bijdragen tot het vertrouwen van de stakeholders in het veilige beheer van radioactief afval, in overeenstemming met maatschappelijke waarden en verwachtingen. Deze vertrouwensfactoren, ontleend aan workshopdialoog en reflectie, kunnen worden gerangschikt onder de volgende thema's.

Besluitvormingsproces

De voorkeur gaat uit naar een stapsgewijze benadering van de besluitvorming, waarbij een technische en maatschappelijke focus worden gecombineerd. Er moet rekening worden gehouden met alle belanghebbenden (overheid, industrie, publiek) en er moet meer ruimte komen voor wederzijds leren. Bij deze benadering moet rekening worden gehouden met ethische overwegingen met betrekking tot toekomstige generaties en

de mogelijke sociaaleconomische gevolgen voor gemeenschappen, alsook gezondheids-, veiligheids- en milieuoverwegingen. Een bottom-up methodiek op gemeenschapsbasis moet een vroegtijdige participatie van het publiek, aan de zijde van de deskundigen, mogelijk maken. Het siteselectieproces moet potentiële gastgemeenschappen in staat stellen over een win-winoplossing te onderhandelen. Onder de juiste omstandigheden kunnen vrijwillige processen, waarin het vetorecht is opgenomen, doeltreffend zijn in gemeenschappen die te maken hebben met nucleaire installaties. Er moeten ontwikkelingsplannen worden uitgevoerd met particuliere en publieke steun op lokaal, regionaal en federaal niveau. Als er een conflict bestaat, moeten er gezamenlijke inspanningen worden geleverd om het vertrouwen tussen actoren te herstellen, bijvoorbeeld door er derden bij te betrekken om de communicatie weer op gang te brengen.

Kader voor toezicht

Er moet een duidelijk kader bestaan dat de rollen en verantwoordelijkheden van de actoren bepaalt. De financiële verantwoordelijkheid voor het langetermijnbeheer van radioactief afval moet duidelijk zijn en in de eerste plaats liggen bij diegenen die het afval produceren. De lokale gemeenschappen moeten een actieve rol spelen in het ontwikkelen, vormgeven en onderzoeken van oplossingen met de hulp van de regelgevende en ontmantelingsautoriteiten, alsook van vertegenwoordigers van de industrie. De lokale gemeenschappen moeten betrokken worden bij de planning en de uitvoering wanneer een overeenkomst is bereikt over een sitekeuze, met lokale verbindingsgroepen in de buurt van potentiële sites die de informatie, vorming en raadpleging van het publiek vergemakkelijken.

Verplichtingen van de stakeholders

Het is belangrijk dat alle stakeholders hun verantwoordelijkheid opnemen en dat lokale en nationale actoren samen toewerken naar wederzijds aanvaarde oplossingen. Vertrouwen in de nationale reglementerende instellingen en de uitvoerder is cruciaal. Om programma's voor het beheer van radioactief afval te ontwikkelen, is het van essentieel belang dat er een dialoog wordt gevoerd over de gemeenschappen heen, via specifieke verenigingen, en dat er een dialoog plaatsvindt tussen lokale beleidsvormers en beheerders van nationale agentschappen. Er kunnen enkel oplossingen worden gevonden als de lokale actoren bereid zijn om samen te werken en het welzijn van hun gemeenschap te verbeteren. Vertrouwen ontstaat wanneer een hogere levensstandaard wordt waargenomen in de gastgemeenschap, bijvoorbeeld door meer

toerisme, betere infrastructuur, het scheppen van werkgelegenheid en betere verbindingen met andere regio's en de hoofdstad. Lokale gemeenschappen waarderen technische opleiding om deel te nemen aan milieumonitoring. Vertrouwdheid van de gemeenschap met de nucleaire industrie en kennis van de leden van de gemeenschap die in bestaande installaties en bouwplaatsen werken, dragen bij tot het lokale vertrouwen.

Transparantie

Transparantie is een kernwaarde die op alle bestuursgebieden erkend is, zowel op nationaal als op internationaal niveau. Transparantie wordt gezien als een belangrijk doel en moet systematisch worden toegepast op het gebied van het beheer van radioactief afval. Dit kan alleen worden bereikt binnen een continu proces, als stakeholders toegang krijgen tot informatie over het proces en de mogelijkheid om input te leveren. Transparantie als praktijk wordt bevorderd door duidelijke en waarneembare institutionele kaders in te voeren en door openheid en authenticiteit in gedrag te garanderen.

Om te lezen

- *Stakeholder Involvement in Decision Making: A Short Guide to Issues, Approaches and Resources* (2015)
- *Fostering a Durable Relationship between a Waste Management Facility and Its Host Community* (2015)
- “Stakeholder Involvement in Decision Making: Annotated Bibliography” (2015)
- *Radioactive Waste Management and Constructing Memory for Future Generations: Proceedings of the International Conference and Debate* (2015)
- “Stakeholder Confidence and Transparency in Radioactive Waste Management” (flyer, 2014)
- “Local Communities’ Expectations and Demands on Monitoring and the Preservation of Records, Knowledge and Memory of a Deep Geological Repository” (2013)
- “Stakeholder Confidence in Radioactive Waste Management: An Annotated Glossary of Key Terms” (2013)

Alle verslagen en samenvattingen, studies, rapporten en brochures van het FSC kunnen kosteloos worden gedownload van de website van het NEA op het adres www.oecd-nea.org/rwm/fsc.